

Olivier van Hartingsveldt

De zwaarte van dromen

DOOR DIANA BOKJE

Wat als je niet geboren bent in het rijke Westen, maar in een van de vele arme wijken van Centraal- of West-Afrika. Hoe overleef je daar? Fotograaf Olivier van Hartingsveldt is ervan overtuigd dat ieder mens, ongeacht etniciteit, cultuur en sociale klasse, de aangeboren behoefte heeft om zichzelf en zijn leefomstandigheden te ontwikkelen en te verbeteren. In zijn recente projecten bezocht hij diverse groepen overlevers en migranten in Gambia.

In 2007 reisde Olivier van Hartingsveldt vijf maanden door diverse landen in Centraal- en Oost-Afrika. De reis vormde een kantelpunt in zijn leven. Een achtbaan waarin de fotograaf zich het ene moment in de hemel op aarde waande, om het volgende moment in razende vaart naar beneden te storten. Tijdens deze overweldigende reis leerde de fotograaf om de controle los te laten en het leven meer te nemen zoals het komt.

Al in de eerste week van de reis, besloot hij het roer volledig om te gooien en fotograaf te worden. Een telefoontje naar Nederland was voldoende om zijn inschrijving voor de hbo-opleiding aan de Fotovakschool te regelen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Van Hartingsveldt na zijn opleiding opnieuw naar Afrika trok. Dat er naast de migratiestroom van Afrika naar Europa een veel grotere migratie plaatsvindt binnen het continent, is iets dat niet iedereen weet. De landsgrenzen in Afrika zijn door de voormalige kolonisten min of meer met een liniaal getrokken en lopen vaak regelrecht door familie- en stamverbanden heen. Voor de Afrikanen zijn de grenzen redelijk abstract. Mensen uit verschillende landen delen in veel gevallen een etniciteit, taal en cultuur, wat de hoge immigratiestroom verklaart.

PAARDENJONGENS

In Gambia bloeit het toerisme, wat kansen biedt voor de inwoners van het land en die van de verschillende buurlanden. Van Hartingsveldt besloot een documentaire te maken over de paardenjongens in Gambia. Jaarlijks verlaten zij voor vijf maanden hun familie om aan het strand met hun paarden een tijdelijk bestaan op te bouwen. Door ritjes aan te bieden aan toeristen proberen zij in hun levensonderhoud te voorzien. "Tijdens mijn studie heb ik me gericht op de relatie tussen mens en dier. Daaruit ontstond mijn belangstelling voor de paardenjongens. Vanuit Nederland kun je je maar in heel beperkte mate voorbereiden. Contact leggen gaat al helemaal niet. Dan is het een kwestie van gewoon gaan. Daarna begint het echte werk. Mensen aanspreken, een praatje maken en mijn interesse uiten. Ook vertel ik direct dat ik fotograaf ben. Een van de paardenjongens nodigde me uit langs te komen bij de stallen. Die bevinden zich in een braakliggend gebied in de jungle achter het prachtige strand. Wanneer je eenmaal binnen bent, word je vanzelf voorgesteld aan anderen. Ik werd een regelmatige bezoeker tot ik op een gegeven moment niet meer die buitenstaander was. Toen ik het gevoel had dat ik een beetje werd opgenomen in de gemeenschap heb ik mijn camera erbij gehaald. Hoewel ze wisten wat mijn intenties waren, werd er in het begin nog veel geposeerd. Op een gegeven moment raakten ze gewend aan de camera en kon ik het natuurlijk verloop toelaten in mijn fotografie."

SERENE RUST

De paardenjongens beginnen hun dag om half acht 's ochtend met het verzorgen en uitgebreid wassen van de paarden in de zee. Van Hartingsveldt: "Het mooie van dit tijdstip is dat er nog geen toeristen zijn waardoor je die leegte krijgt die ik zoek in mijn beelden. Er hangt een heerlijke serene, bijna paradijselijke rust. Later op de dag is het licht veel te hard want Gambialigt vlak bij

de evenaar. Soms nam ik de regie door een iets andere route voor te stellen. Of door een ritueel dat ik de vorige dag had gezien nog eens van de andere kant te benaderen. Ik stuur wel, maar laat alles zoveel mogelijk natuurlijk gebeuren. Tot ik iets zie wat me raakt. Want daar gaat het om."

Het gaat van Hartingsveldt niet alleen om mooie beelden van het ochtendritueel, maar hij toont het leven van de jongens. Buiten het toeristenseizoen werken de jongens op het land en in het droge seizoen trekken ze naar het strand. Ze leven daar in zelfgemaakte hutjes en hebben eigenlijk niks. Sommigen bezitten een paard, anderen dat niet eens. Zij verhuren zich aan jongens die meerdere paarden bezitten. Doordat het paard hun meest waardevolle bezit is, ontstaat er een soort symbiose tussen mens en dier. Dit zie je terug in de foto's van Van Hartingsveldt.

DROMEN

Behalve de paardenjongens leven er ook groepen acrobaten in het gebied. Jonge talentvolle acrobaten uit Sierra Leone en Liberia die in eigen land weinig toekomstperspectief hebben. Ze zijn naar Gambia gekomen om daar op te treden voor toeristen en proberen op die manier een bestaan op te bouwen. Ze trainen hard en dromen ervan om zoals hun grote idolen op tv internationaal door te breken. Hoewel ze nauwelijks in hun levensonderhoud kunnen voorzien is het deze droom die hen de kracht geeft om iedere dag weer door te gaan.

In *The Gravity Of Dream* toont Van Hartingsveldt de jongens tijdens hun training. Sportscholen zijn er niet dus gebruiken zij alles in hun omgeving om te oefenen, van muren en bomen tot basketbalborden. Dit levert enigszins vervreemdende beelden op vanwege de lege achtergronden en omdat de context niet direct zichtbaar is.

ATLAS

Voor de serie *Diaspora* volgde de fotograaf mensen die in hun levensonderhoud voorzien door langs het strand spullen te verzamelen, te verkopen of op te treden. Hij richtte zich hierbij voornamelijk op migranten die naar het strand komen om hun geluk te zoeken in het toeristische buurland Gambia. Het is de veerkracht en vindingrijkheid die de fotograaf inspireert. Zo zien we een foto van een man langs het strand die een enorme witte baal op zijn schouders torst, als een hedendaagse Atlas die de wereld op zijn schouders draagt.

"Lamin loopt elke dag 10 kilometer langs het strand en bezoekt de hotels langs de route om piepschuim van bijvoorbeeld kapotte airco's te verzamelen. Aan het eind van de dag loopt hij 10 kilometer terug en verkoopt zijn opbrengst aan de vissers om het drijfvermogen van hun boten te versterken. Ook smelten de vissers het piepschuim om tot lijm waarmee ze de naden en kieren in hun boten kunnen dichten. Door de moeilijke, steeds veranderende en onzekere situatie waarin ze leven, zijn ze genooddaakt om het vertrouwde los te laten en nieuwe wegen in te slaan. De urgentie om te overleven maakt hen vindingrijk en creatief. Een vermogen dat veel mensen bij ons in het Westen zijn kwijtgeraakt. In die zin kunnen we veel van hen leren." □

“ De urgentie om te overleven maakt de mensen vindingrijk en creatief

© Olivier van Hartingsveldt

OLMER VAN HARTINGSVELDT studeerde in 2012 af aan
dop de Fotovakschool. Zijn werk werd geselecteerd voor de New Dutch
Photography Talent 2013. Zijn werk was onder andere te zien bij Galerie
Poulouff, Museum Jsselstein en tijdens het Internationaal
Fotofestival Leiden. www.oliviervanhartingsveldt.nl

© Olivier van Hartingsveldt

